

[V. Buhl.]

disse Problemer, skal jeg ingenlunde bestride, men her gælder det, at Saneringen af Pengevæsenet skulde være Udgangspunktet, fordi baade Prisiniveau, Omkostninger og Valutaforhold er afhængige af den Pengemængde, der er til Raadighed. Det var et Forsøg paa en politisk Manøvre, den højtærede Minister dengang gjorde, men det blev i Virkeligheden kun til en stakket Hjælp for Regeringen. Kronkursen ligger stadig fast, og mit Parti kan ikke erkende, at der paa dette Punkt foreligger noget aktuelt Problem. Naar den højtærede Landbrugsminister i disse Dage har draget Spørgsmaalet frem, bekræfter det kun det gamle Ord, at hvad Hjertet er fuldt af, løber Munden over med, og det er sket under en Situation, hvor Tavshed virkelig kan betyde Guld. Det kan kun være utidig Tale at vække Forventninger i Retning af en Kronesækning under de Forhandlinger om vor Landbrugseksport, som for Tiden foregaar, og det kan kun berede Skuffelser for begge de forhandlende Parter. Lad mig føje til, at Truslen om eventuelle nye store indirekte Skatter kunde den højtærede Landbrugsminister ogsaa have sparet sig, men ogsaa den er jo i øvrigt god at faa Forstand af; det er altid lærerigt at se et usminket Ansigt.

Hvad nu selve det foreliggende Lovforslag angaar, kan det betegnes som en stærkt udvandet Eengangsbeskatning. Det Regnestykke, som den højtærede Finansminister stillede op for at godtgøre, at den Opsugning af de ledige Penge, som iværksættes efter Forslaget, kan slaa til, er misvisende og vil ikke holde Stik. Den foreslaaede Ordning er ikke tilstrækkelig til at tilvejebringe den Ligevægt inden for vort økonomiske Liv, som der her er Tale om, og hvis Nødvendighed han selv erkender.

Den højtærede Finansminister gaar ud fra, at den samlede Sum af ledige Penge kan anslaaes til ca. 4 Milliarder Kr., og venter at kunne inddrage netto 600 Mill. Kr. gennem en Formuestigningsafgift og 500—600 Mill. Kr. gennem Stabiliseringslaan eller en Afløsningsafgift for saadanne Laan; desuden regner han med et Provenu af Skattebøder, Efterbetalinger og Konfiskationer, Tilbagebetalinger m. v. paa omkring 1½ Milliard Kr., hvoraf dog antagelig 300 Mill. Kr. tilfalder Kommunerne og saaledes ikke vil udgøre nogen varig Pengebinding. Statens Provenu til Afbetaling paa Reguleringskontoen i Nationalbanken, der jo beløber sig til omkring 7½ Milliard Kr., skulde herefter kunne anslaaes til op mod 2½ Milliard Kr.

Det er det Beløb, Ministeren sammenholder med en ledig Pengemængde paa ca. 4 Milliarder Kr.

Disse 4 Milliarder Kr. fremkommer ved, at den højtærede Finansminister tæller Pengeinstitutternes Folioindskud i Nationalbanken, der udgør 3,4 Milliarder Kr., sammen med den cirkulerende Pengemængde paa 1,4 Milliard Kr., saaledes er Tallene i Bankens Balance pr. 31. Maj —, og derfra trækkes den for Omsætningen nødvendige Pengeforsyning, som Ministeren anslaaer til omkring 1 Milliard Kr. Herved ser han imidlertid fuldstændig bort fra de Beløb, som gennem Statens Nedkuling af ledige Penge er baandlagt i Nationalbanken. Staten har jo her baandlagt et Beløb paa 2,2 Milliarder Kr.: gennem bunden Opsparing 135 Mill. Kr., Laan paa 6 Maaneder 393 Mill. Kr., paa 2 Aar 472 Mill. Kr. og paa 5 Aar 266 Mill. Kr. — det giver ca. 1,3 Milliard. Desuden er der gennem de 10-aarige Obligationer, der jo ogsaa maa betegnes som en midlertidig Foranstaltning, eftersom de er indløselige og altsaa kun virker gennemsnitlig i ca. 5 Aar, bundet 0,9 Milliarder. Det er tilsammen med de Bindinger, som den højtærede Finansminister burde regne med, 7,1 Milliard Kr., hvorfra gaar den Milliard, der regnes som nødvendig for Omsætningen, det vil sige, man staar i Virkeligheden ikke over for en ledig Pengemængde paa 4 Milliarder Kr., men paa 6 Milliarder Kr. Og der er jo saa meget mere Grund til at drage disse statsbundne Penge ind i Beregningen, som det er Meningen, at disse Obligationer skal kunne bruges til Indfrielse af Saneringslaanene, Tvangsloanene, og derigennem altsaa vil formindske de Pengemidler, der i øvrigt kommer ind af de ledige Penge. Man kan ikke se bort fra disse Pengemidler. Selv om man medregner de Skattebeløb, som Staten har bundet i Nationalbanken, og som udgør omkring 400 Mill. Kr., saa kommer man i alt ikke højere end til en Binding paa ca. 3 Milliarder gennem de Tal, det her drejer sig om, og deroverfor staar altsaa en ledig Pengemængde paa 6 Milliarder. Derfor burde den højtærede Minister i langt højere Grad have holdt sig til det Grundlag for Afgiftsberegningen, som Professorudvalget ansaa for det bedst anvendelige.

Der er en Ting, hvorm jeg er fuldt ud enig med Ministeren, og det er den, at Afgiften paa Formuestigninger bør anlægges saaledes, at den rammer Stigningerne uden Hensyn til, om de staar i direkte Forbindelse med Krigskonjunkturerne. Det er der saavel af praktiske Aarsager som ogsaa af den